

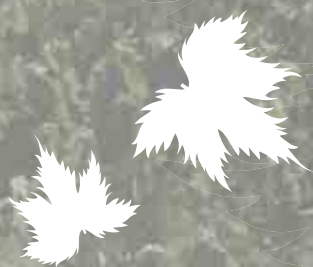
**ΚΥΠΡΟΣ
ΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ
ΚΡΑΣΙΟΥ**

διαδρομή

2

**Βουνί Παναγιάς -
Αρμελίτης**

οίνου δρῶμενα...

**Κοιμάστε,
κερνάμε κρασί...**

Το κρασί δεν είναι καινούρια ιστορία για την Κύπρο. Πρόσφατες ανασκαφές που έγιναν στο νησί επιβεβαίωσαν μια εντυπωσιακή αλήθεια, ότι σ' αυτή την μικρή κόκη της γης παράγεται κρασί εδώ και 5,500 σχεδόν χρόνια. Τα ευρήματά τους μαρτυρούν πως η Κύπρος υπήρξε το λίκνο της οινικής ανάπτυξης σ' ολόκληρη τη μεσογειακή λεκάνη, από την Ελλάδα μέχρι την Ιταλία και τη Γαλλία.

Οι μαρτυρίες της οινικής ιστορίας που σέρνει πίσω του το νησί είναι απλώς ένας από τους λόγους που καθιστούν μια βόλτα στα αμπελοχώρια μια ελκυστική εμπειρία. Ένας δεύτερος σημαντικός λόγος είναι η

γνωριμία των κυπριακών οινοποιείων, κατά κανόνα μικρών και γοπτευτικών, αλλά πάντα με προσυεννόηση της επίσκεψής σας.

Ο τρίτος και καλύτερος είναι τα ίδια τα κρασιά που ο οινόφιλος θα γευτεί στην περιδιάβαση στους «Δρόμους του Κρασιού» της Κύπρου. Από τις πατροπαράδοτες γηγενείς ποικιλίες «Μαύρο» και «Ξυνιστέρι» - και την μοναδική σε όλο τον κόσμο «Κουμανδάρια» - μέχρι ποικιλίες πασίγνωστες, όπως Cabernet Sauvignon και Shiraz.

Ελάτε, πάμε σε ένα αμπελοπερίπατο. Κερνάμε κρασί!

διαδρομή 2

Βουνί Παναγιάς-Αρμελίτης

Πάφος, Μεσόγη, Τσάδα, Στρουμπί, Πολέμι, Ψαθί, Κανναβιού, Ασπρογιά, Πάνω Παναγιά, Χρυσorroγιατίτσα, Αγία Μονή, Στατός-Αγ. Φώτιος, Κοιλίνεια, Γαλαταριά, Πενταλιά, Αμαργέτη, Ελεδιό, Αγία Βαρβάρα ή Στατός-Αγ. Φώτιος, Χούλου, Λεμώνα, Κούρδακα, Λετύμβου, Καλλέπεια

Σε αυτή την παραδοσιακά οινοποιό περιοχή, σήμερα διάσπαρτη με σύγχρονα Οινοποιεία, οι μύθοι συναντούν τους θρύλους και οι θρησκείες την ιστορία.

Οινοποιείο στην Χρυσorroγιάτιστα

ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ ΤΟΠΙΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΙΑ ΑΠΟ ΚΡΑΣΙ...

Στην «Οικία του Διόνυσου» στην Πάφο ένα διάσημο ψηφιδωτό απεικονίζει το Βασιλιά Ικάριο οδηγώντας ένα κάρο φορτωμένο φλασκιά κρασιού. Ο Βασιλιάς Ικάριος, κατά τη μυθολογία, ήταν ο πρώτος οινοποιός που τον μύπησε στην αμπελοκαλλιέργεια ο Θεός Διόνυσος. Το ψηφιδωτό απεικονίζει και τους πρώτους «Οίνον πίνοντες», τον έναν όρθιο με ένα κύπελλο κρασί στο χέρι και τον άλλο ξαπλωμένο δίπλα σ' ένα φλασκί, αδειανό πλέον...

Οι συνέπειες της μέθης τονίζονται πολύ νωρίς αφού ο μύθος διηγείται πως όταν οι «Πρώτοι οίνον πίνοντες» μέθυσαν σκότωσαν τον Ικάριο νομιζόμενοι ότι προσπάθησε να τους δηλητηριάσει. Λογικά, μαζί του θα έπρεπε να πεθάνει και η γνώση του για την παραγωγή οίνου. Όπως όμως διαπιστώνει κανείς περιοδεύοντας στη διαδρομή «Βουνί Παναγιάς - Αμπελίτης» η γνώση αυτή παραμένει ολοζώντανη!

Σε αυτή την παραδοσιακά οινοποιό περιοχή, σήμερα διάσπαρτη με σύγχρονα οινοποιεία, οι μύθοι συναντούν τους θρύλους και οι θρησκείες την ιστορία. Ο οινόφιλος συναντά ανθρώπους γεμάτους ζωή, που εκτιμούν το καλό κρασί, χαίρονται να το μοιράζονται και λένε πως το μόνο που χρειάζεται για να γίνει καλύτερο είναι καλή παρέα και μέτρο.

γενικά χαρακτηριστικά

Πινακίδα της διαδρομής

Η διαδρομή κινείται στην ανατολική Πάφο σε μια ορεινή περιοχή που οι πλαγιές της καλύπτονται από αμπελώνες και δάση. Χαρακτηριστικές είναι οι συστάδες δρυών (*Quercus infectoria*) καθώς και η ύπαρξη πολλών ειδών θηλαστικών, αμφίβιων, ερπετών και πουλιών.

Κατά μήκος της διαδρομής θα συναντήσουμε επτά επισκέψιμα οινοποιεία.

- Κλίμα: Η περιοχή φθάνει σε αρκετά μεγάλα υψόμετρα και δέχεται ετήσια βροχόπτωση πέραν του μέσου όρου. Παρουσιάζει ένα σχετικά ήπιο κλίμα.
- Εδάφη: Καλύπτουν τη στενή κοιλάδα εκατέρωθεν του ποταμού που τη διασχίζει. Στην περιοχή συναντώνται κυρίως εδάφη με πηλώδη ως αργιλοπηλώδη μηχανική σύσταση.
- Αμπελώνες: Τα περισσότερα από τα χωριά της διαδρομής ανήκουν στην περιοχή παραγωγής Οίνων Ελεγχόμενης Ονομασίας Προέλευσης (ΟΕΟΠ) «Βουνί Παναγιάς - Αμπελίτης». Εδώ καλλιεργούνται 27 διαφορετικές ποικιλίες οιναμπέλου με εντυπωσιακή παρουσία των ποικιλιών Carignan Noir και Cabernet και οι πλείστες ποσότητες από Μοσχάτο Αλεξανδρείας και Palomino.
- Λευκές ποικιλίες: Ξυνιστέρι, Palomino, Malvasia L., Malvasia G., Ugni Blanc, Plant X., Sauvignon Blanc, Riesling, Semillon, Chardonnay, Sultana, Malaga, Muscat of Alexandria.
- Ερυθρές ποικιλίες: Μαύρο, Όφθαλμο, Μαραθεύτικο, Λευκάδα, Carignan, Mattaro, Oellade, Cabernet Sauvignon, Cabernet Franc, Alicante B., Black Muscat, Grenache, Shiraz, Merlot.

Ληνός (πιεστήρι σταφυλιών) ανάμεσα στα χωριά Ελεδιό και Αμαργέτη

η διαδρομή

Από την πόλη της Πάφου, κατευθυνόμενοι βορειοανατολικά στην αρτηρία Β7, συναντούμε σύντομα το χωριό Μεσόγη. Συνεχίζοντας στην ίδια κατεύθυνση θα φτάσουμε στο χωριό Τσάδα. Πέντε χιλιόμετρα παρακάτω, η πάροδος δεξιά, Ε7Ο3, οδηγεί στο Πολέμι.

Το Πολέμι είναι ένα αρκετά μεγάλο χωριό με πολυάριθμους αμπελώνες. Διατηρεί παραδοσιακά στοιχεία με κορυφαίο το αναπαλαιωμένο «Μετόχι του Κύκκου» που τα τελευταία χρόνια περιήλθε στην ιδιοκτησία της κοινότητας και τώρα λειτουργεί ως πολιτιστικό κέντρο. Για να το επισκεφθείτε στρίψτε αριστερά ακριβώς πριν το σχολείο του χωριού και έπειτα δεξιά.

Προχωρώντας με βορειοανατολική κατεύθυνση βγαίνοντας από το Πολέμι μετά από δύο χιλιόμετρα, συναντούμε το χωριό Ψαθί. Το χωριό βρίσκεται σε ένα ύψωμα πνιγμένο στο πράσινο και δεσπόζει της αμπελοπαραγωγικής κοιλάδας του ποταμού της Πόλης Χρυσοχούς.

Λίγο πιο πέρα βρίσκεται ο Άγιος Δημητριάδης, ένα πιο μικρό αλλά εξίσου πράσινο χωριό. Τρία χιλιόμετρα παρακάτω, στο βάθος της κοιλάδας του ποταμού της Έζουσας,

βρίσκεται το χωριό Κανναβιού. Στην είσοδο του μπορείτε να δείτε ένα δρυ μισού αιώνα, ενώ απέναντι θα βρείτε το οινοποιείο «ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΕΖΟΥΣΑ». Πρόκειται για μια σύγχρονη μονάδα (2003) που παράγει επιλεγμένα κρασιά από οικογενειακούς αμπελώνες και παραγωγή της περιοχής.

Εδώ μπορείτε να δοκιμάσετε κρασιά από γηγενείς ποικιλίες σε ένα ευχάριστο περιβάλλον μιας κομψής αίθουσας με γραφικό εξώστη. Προτείνεται το «Άγιος Chrysostomos», ένα λευκό ξηρό από την ποικιλία Ξυνιστέρι, ελαφρύ στο στόμα και με επίγευση λεμονιού.

Η Κανναβιού είναι ένας σχετικά μεγάλος οικισμός. Στο χωριό υπάρχει εκδρομικός χώρος με πλατάνια δίπλα στο ποτάμι, λίγο μετά το οινοποιείο στα δεξιά, ενώ πιο πέρα θα βρείτε την ταβέρνα του χωριού. Από την Κανναβιού ξεκινάει και το μονοπάτι μελέτης της φύσης «Παλλούρες». Στην περιοχή φύονται αναρίθμητα είδη κλωρίδας, ήμερα και άγρια.

Φεύγοντας, και ενώ στο βάθος διακρίνεται το φράγμα της Κανναβιού, κάνουμε μια μικρή παράκαμψη τεσσάρων χιλιομέτρων στα αριστερά για να πάμε στα γραφικά

Τοπίο με αμπελώνες στο Βουνί Παναγιάς

χωριά Κρίτου Μαρόττου και Φύτη. Είναι μικροί, παραδοσιακοί οικισμοί, ο μεν πρώτος αραιοχτισμένος σε ένα πλάτωμα με κήπους, η δε Φύτη πυκνοχτισμένη περιμετρικά της εκκλησίας. Τα σπίτια εδώ είναι παραδοσιακά χτισμένα από πέτρα της περιοχής. Διαθέτουν καμάρες μονές ή διπλές, και οι σκέπες στα παλαιότερα σπίτια είναι χτισμένες πατροπαράδοτα με «βολιτζια» και χώμα. Στην πλατεία θα βρείτε την ταβέρνα του χωριού που λειτουργεί και ως καφενείο - χώρος σύναξης το οποίο υπήρξε το πρώτο σχολείο του χωριού και είναι ηλικίας 170 χρόνων. Η Φύτη προσφέρει μαγευτική θέα των τριών γειτονικών χωριών.

Επιστρέφοντας στην έξοδο της Κανναβιού, με αριστερή κατεύθυνση, ο δρόμος οδηγεί έξι χιλιόμετρα αργότερα στην Ασπρογιά, ένα μικρό αμπελουργικό χωριό στα όρια του δάσους της Πάφου. Από εδώ ο δρόμος μας οδηγεί στον πιο σημαντικό προορισμό της διαδρομής, την Πάνω Παναγιά. Η σύντομη απόσταση θυμίζει χερσαίο μαϊάνδρο. Έξω από το χωριό, σε υψόμετρο 850 μέτρων, συναντούμε το οινοποιείο «VOUNI PANAYIA WINERY».

Είναι ένα αρκετά μεγάλο οινοποιείο, με ετήσια παραγωγή μισού εκατομμυρίου φιαλών. Η πανοραμική θέα του καλύπτει την επαρχία Πάφου στο σύνολό της. Φθάνει από τον κόλπο Χρυσοχούς βορειοδυτικά και τον Ακάμα (κορυφή Λαόνα) στα δυτικά μέχρι τη θάλασσα του αεροδρομίου Πάφου στα νότια. Νοτιοανατολικά ξεχωρίζει η Μονή Χρυσorroγατίτσας με φόντο το περίφημο Βουνί, τη ράχη που φιλοξενεί αμπελώνες σε υψόμετρο πέραν των χιλίων μέτρων σε κάποια σημεία.

Τα νεότευκτα κτίρια του οινοποιείου διαθέτουν και εστιατόριο. Η ξενάγηση γίνεται στα αγγλικά και στα ελληνικά. Το οινοποιείο προσφέρει παρουσιάσεις πολυμέσων για την αμπελουργία και την οινοποίηση καθώς και δοκιμή ζιβανίας. Η γευστολόγηση συνοδεύεται από πιάτο τυριών και ο οινόφιλος έχει την ευκαιρία να δοκιμάσει κρασιά από οικογενειακούς αμπελώνες και από ντόπια σταφύλια όπως το λευκό Alina από την ποικιλία Ξυνιστέρι αλλά και το κόκκινο Plakota με πολύ ελαφρύ και απαλό στόμα. Είναι ιδεώδες για το καλοκαίρι καθώς αντέχει χαμηλότερες θερμοκρασίες σεβερρίσματος.

Το «θειάφισμα» των αμπελιών

Το χωριό Πάνω Παναγιά, σε απόσταση μικρότερη του ενός χιλιομέτρου, είναι ένα όμορφο και μεγάλο χωριό με παραδοσιακά πετρόχτιστα σπίτια χτισμένα σε απότομες πλαγιές. Είναι το κέντρο της περιοχής και προσφέρει επιλογές αγροτουρισμού. Οι αμπελώνες εδώ περιλαμβάνουν πάνω από 25 ποικιλίες σταφυλιών.

Δύο χιλιόμετρα έξω από το χωριό συναντούμε τη Μονή Χρυσορρογιάτισσας που χρονολογείται από το 1152 μ.Χ. Είναι ένα επισκέψιμο μοναστήρι το οποίο αναπαλαιώθηκε έπειτα από πυρκαγιά που κατέστρεψε μέρος του το 1967. Ευτυχώς σώθηκε η εκκλησία που χρονολογείται από το 1770 μ.Χ. Στο υπόγειο της Μονής μπορείτε να δείτε το παλιό οινοποιείο, την ενσωματωμένη στέρνα του πατήματος, πιθάρια και βαρέλια. Το νέο οινοποιείο με το όνομα «ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ ΧΡΥΣΟΡΡΟΓΙΑΤΙΣΣΑΣ» βρίσκεται εκατό μέτρα πιο κάτω μέσα στους αμπελώνες, που όμως δεν είναι πάντα επισκέψιμο. Τα κρασιά της Μονής όμως μπορείτε να τα προμηθευτείτε από το μαγαζάκι της. Η Μονή παράγει το κόκκινο ξηρό «Άγιος Ελίας» και το λευκό ξηρό «Άγιος Ανδρονίκος», όλα από ντόπια κρασοστάφυλα.

Ένα χιλιόμετρο πιο κάτω συναντούμε το

δρόμο για το χωριό Στατός-Άγιος Φώτιος. Σε μικρή απόσταση βρίσκεται το οινοποιείο «KOLIOS WINERY». Είναι μία σύγχρονη μονάδα με πανοραμική θέα της κοιλάδας Έζουσας στο όριο των αμπελώνων που φιλοξενεί η ράχη Βουνί. Το οινοποιείο περιλαμβάνει ένα μικρό εστιατόριο που δουλεύει με κρατήσεις. Στην υπόγεια κάβα του βρίσκεται μια φυσική πηγή διαμορφωμένη σε μια όμορφη βρύση. Η ξενάγηση γίνεται στα ελληνικά και στα αγγλικά και η γευστολόγηση συνοδεύεται από πιάτο τυριών.

Από εδώ μπορείτε να αγοράσετε το ερυθρό ξηρό «Άγιος Φώτιος» από γηγενείς ποικιλίες οιναμπέλου κι ένα αρωματικό και ενδιαφέρον

Ξυνιστέρι, το λευκό «Persefoni Dry». Όσοι αγαπάνε τα ροζέ μπορούν να δοκιμάσουν και το αξιόλογο “Cornetto”.

Λίγο πιο κάτω συναντούμε το σταυροδρόμι που οδηγεί στα δεξιά στο χωριό Χούλου. Στα αριστερά μπαίνουμε στο χωριό Στατός-Άγιος Φώτιος, το ψηλότερο της επαρχίας Πάφου. Οικοδομήθηκε το 1970 για να φιλοξενήσει τους κατοίκους δύο χωριών, του Στατού και του Αγίου Φωτίου, το έδαφος των οποίων είχε υποστεί καθίζηση. Το χωριό είναι αραιοχτισμένο και όμορφοι κήποι κοσμούν τα σπίτια του.

Από το Στατό-Άγιο Φώτιο μπορούμε να επιλέξουμε να συνεχίσουμε μεταξύ δύο δρομολογίων είτε κατευθυνόμενοι νότια προς Πενταλιά είτε δυτικά προς Χούλου. Αν πάμε νότια, ένα περίπου χιλιόμετρο έξω από το Στατό-Άγιο Φώτιο θα συναντήσουμε πάροδο αριστερά με στροφή 180 μοιρών προς Κοιλίνεια και Γαλαταριά. Ο δρόμος κατηφορίζει για λίγο σε μια ορεινή έκταση που οργιάζει στο πράσινο σαν να αποτελεί φόρο τιμής στον Διόνυσο. Στο βάθος ανατολικά διακρίνεται η εύφορη κοιλάδα του ποταμού Ξερού. Ο δρόμος περνά μέσα από πυκνά αμπελΙΑ και πλήθος δέντρων καταλήγοντας στον οικισμό της Κοιλίνειας.

Στο κέντρο του γραφικού αυτού χωριού θα βρούμε το οινοποιείο «SHOUFAS». Είναι ένα μικρό, οικογενειακό οινοποιείο χτισμένο σαν επέκταση σε παραδοσιακά σπίτια. Καινούριο σαν επιχείρηση έχει κληροδοτημένη παλιά γνώση: ο παππούς, Κώστας Φιλίππου, είναι αμπελουργός με πείρα δεκαετιών. Εδώ θα δοκιμάσετε κρασιά από σταφύλια της περιοχής όπως το κόκκινο ξηρό «Maratheftiko» και το λευκό ξηρό «Xinisteri». Το οινοποιείο είναι επισκέψιμο καθημερινά.

Συνεχίζοντας την κατάβαση ο δρόμος μας οδηγεί στη Γαλαταριά. Η απόσταση που

χωρίζει τα δύο χωριά είναι πολύ μικρή και η απρόσκοπτη εναλλαγή σπιτιών και αμπελώνων τα κάνουν να μοιάζουν ενιαίο σύνολο.

Αν επιστρέψουμε στο σημείο που κάναμε 180 μοίρες στροφή βρίσκουμε στα αριστερά το δρόμο που οδηγεί, τέσσερα χιλιόμετρα αργότερα, στην Πενταλιά. Το χωριό είναι χτισμένο σε μια όμορφη και απότομη πλαγιά με πολλά παραδοσιακά λιθόχτιστα σπίτια με θέα την κοιλάδα του Ξερού.

Έξω από το χωριό ο δρόμος συναντάει την οδό από Στατό-Άγιο Φώτιο απ' όπου λοξοδρομήσαμε προς την Κοιλίνεια.

Ακολουθώντας τον οδηγούμαστε στην Αμαργέτη. Είναι ένα πανέμορφο χωριό χτισμένο σε μια καταπράσινη πλαγιά. Στον οικισμό λειτουργούν καφενεία, ταβέρνες και ένας ξενώνας-ταβέρνα. Εδώ θα βρούμε και το οινοποιείο «KALAMOS WINERY» όπου μπορείτε να γευτείτε κρασιά από ντόπιες και ξένες ποικιλίες από οικογενειακούς αμπελώνες και επιλεγμένη παραγωγή. Γευθείτε το κόκκινο «Αγία Sotira» σε ξηρό και ημίξηρο, από την ποικιλία Mataro και το «Livades» σε ξηρό και ημίξηρο, από Ξυνιστέρι καθώς και την παλαιωμένη σε δρύινα βαρέλια Ζιβανία. Η δοκιμή, που συνοδεύεται από πιάτο

Εσωτερικό οινοποιείου στο χωριό Πολέμι

τυριών και ξηρούς καρπούς, χρεώνεται για οργανωμένες ομάδες επισκεπτών.

Συνεχίζοντας την κατάβαση συναντούμε το Ελεδιό, ένα μικρό χωριό κοντά στην Αμαργέτη σχεδόν ενωμένο με τον νοτιότερο οικισμό Αζύλου. Από εδώ η απόσταση για την Αγία Βαρβάρα, πολύ κοντά στον αυτοκινητόδρομο και τη θάλασσα, είναι δέκα περίπου χιλιόμετρα. Φθάνοντας εδώ, στο στόμιο της κοιλάδας Έζουσας, η φύση μοιάζει παραδείσια: η γη είναι κατὰ μέσση από περιβόλια, με πανύψηλα κυπαρίσσια περιμετρικά και εποχιακές καλλιέργειες.

Εάν από τον Στατό-Άγιο Φώτιο επιλέξετε να κατευθυνθείτε δυτικά προς Χούλου τότε θα διανύσετε πέντε χιλιόμετρα απίστευτης φυσικής ομορφιάς. Ο δρόμος κατηφορίζει μέσα από αμπελώνες, στάνες, βοσκοτόπια και απότομες πλαγιές με σημάδια από εγκαταλελειμμένες αρχαίες καλλιέργειες που έχουν μια δική τους ομορφιά. Οι παμπάλαιες, χτιστές δόμες φιλοξενούν άγρια βλάστηση ενώ αραιά δέντρα θυμίζουν γιγάντια σκαλοπάτια προς το άπειρο. Δίπλα στην κοίτη του ποταμού το θέαμα είναι ιδιαίτερα γοητευτικό με την παραποτάμια βλάστηση να οργιάζει λες και ψέλνει έναν ύμνο στο Διόνυσο. Πρώτη οδηγεί η αροδάφνη και την

Εσωτερικό οινοποιείου στην Χρυσorrogiatissa

Δρομάκι με βουκεμβίλιες στο χωριό Λετύμβου

ακολουθούν καλαμιές, κισσοί και πλατάνια και έρχονται για να μπουν στο χορό περνιές, τρεμιθιές, στερατζιές και κωνοφόρα από τις πλαγιές τριγύρω... μέχρις ώτου να εμφανιστούν τα πρώτα σπίτια του χωριού στο βάθος της ευθείας του δρόμου.

Επόμενος σταθμός η Χούλου, ένα γραφικό χωριό με παραδοσιακά σπίτια. Τα πολλά ανώγεια μαρτυρούν μια παλιά κωμόπολη. Στο κέντρο, δίπλα στην εκκλησία και στο αντικρινό τζαμί, θα βρείτε καφενεία, ταβέρνες και παππούδες έτοιμους να διηγηθούν τους θρύλους και τις ιστορίες της περιοχής. Ο επισκέπτης θα νιώσει μια μεσαιωνική αύρα περιδιαβάζοντας τον χώρο όπου εκτυλίχθηκε το δράμα της Αροδαφνούσας, της κόρης που έκλεψε την καρδιά του Ρήγα που ζούσε εδώ: ιστορίες που σε ταξιδεύουν στα χρόνια των Φράγκων όταν η περιοχή υπήρξε το φέουδο κάποιου ιππότη ονόματι Χούλιο, εξού και το όνομα Χούλου.

Το επόμενο χωριό, τη Λεμώνα, τη συναντούμε στρίβοντας αριστερά έξω από τη Χούλου. Τα χωριά είναι ουσιαστικά ενωμένα. Η Λεμώνα είναι ένας μικρός οικισμός με αέραιο παραδοσιακό χαρακτήρα. Ο δρόμος που οδηγεί στο οινοποιείο «TSANGARIDES WINERY», αμέσως μετά την εκκλησία του

χωριού, διασχίζει μια καταπράσινη έκταση κατά μήκος της ανατολικής όχθης του ποταμού της Έζουσας με αναρίθμητα αμπέλια, ελιές και δρύες.

Το οινοποιείο στεγάζεται σε ένα σύγχρονο κτίριο παραδοσιακού χαρακτήρα και εδώ θα δοκιμάσετε κρασιά από αμπελώνες της περιοχής. Ο νεαρός ιδιοκτήτης Άγγελος Τσαγγαρίδης κληρονόμος της αμπελουργικής τέχνης του παππού του, είναι περήφανος για τα κρασιά του. Ξεχωρίζουν τα κόκκινα ξηρά «Mataro» και «Cabernet Sauvignon», από τις ομώνυμες ξενικές ποικιλίες. Η γευστολόγηση χρεώνεται για οργανωμένες ομάδες επισκεπτών για τις οποίες συνίσταται προσυνηννόηση.

Από τη Λεμώνα επιστρέφουμε στο δρόμο που μας οδήγησε εκεί και κατευθυνόμαστε αριστερά προς το χωριό Λετύμβου που απέχει τέσσερα χιλιόμετρα. Στο μέσο της διαδρομής, λίγο πριν διασταυρώσουμε το ποτάμι, συναντούμε το σχεδόν εγκαταλελειμμένο χωριό Κούρδακα. Η περιοχή είναι κατάφυτη με αμπέλια.

Τη Λετύμβου, τη συναντούμε δύο χιλιόμετρα παρακάτω στη δυτική όχθη του ποταμού. Στην είσοδο του χωριού ο επισκέπτης

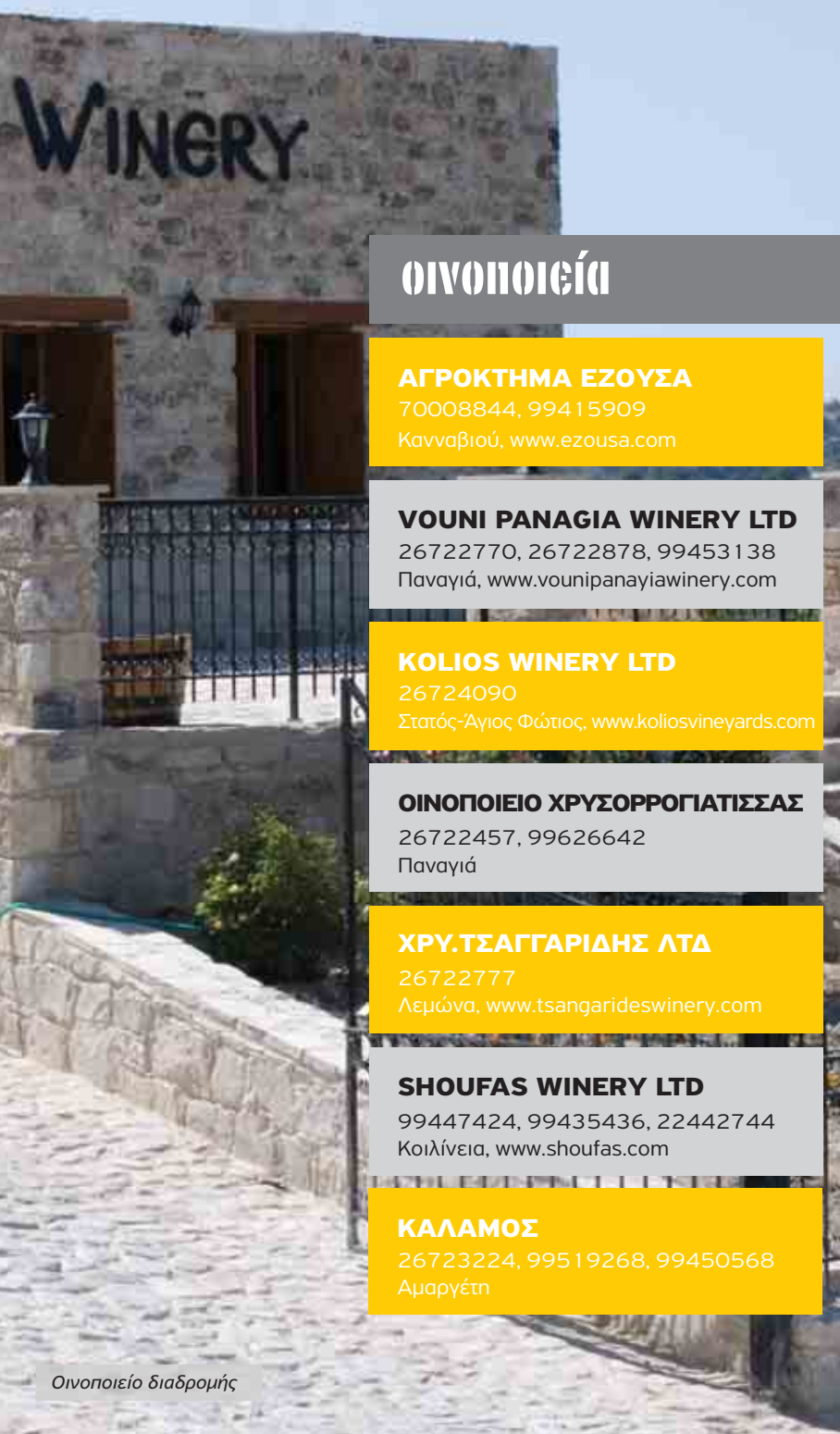
μπορεί να δροσιστεί σε πετρόχτιστη βρύση σε μια πλατεία με καρυδιές. Τα περισσότερα σπίτια διαθέτουν όμορφους κήπους και παραδοσιακές κληματαριές. Στη Λετύμβου γίνεται φεστιβάλ ρεσιού τον Ιούλιο.

Ο δρόμος, μετά το χωριό, ανηφορίζει στη δυτική πλαγιά προσφέροντας μια εντυπωσιακή θέα της κοιλάδας. Δύο χιλιόμετρα παρακάτω συναντάει τον οικισμό Καλλέπεια σε μία αριστερή παρέκκλιση. Οι αμπελώνες τριγύρω στολίζονται με εξοχικά, σημάδι ότι η Καλλέπεια είναι δημοφιλής προορισμός για τους κατοίκους της Πάφου. Στην πλατεία της εκκλησίας λειτουργεί μια παραδοσιακή ταβέρνα.

Από εδώ η Τσάδα, την οποία περάσαμε το πρωί, είναι κοντά και ο δρόμος σύντομα θα μας φέρει πίσω στο σημείο εκκίνησης μας. Όποιο δρόμο κι αν επιλέξετε για το δεύτερο κομμάτι της διαδρομής η συνολική απόσταση δεν ξεπερνά τα εκατό χιλιόμετρα. Διαθέτει πάμπολλα σημεία που προσφέρονται για στάση, κάτι που επιτρέπει τη συνετή δοκιμή κρασιών. Έτσι το ταξίδι γίνεται ένα θαυμαστό προσκύνημα σε μια περιοχή από την οποία ο Διόνυσος σίγουρα δεν έφυγε ποτέ...

WINERY

οινοποιεία

ΑΓΡΟΚΤΗΜΑ ΕΖΟΥΣΑ

70008844, 99415909

Κανναβιού, www.ezousa.com

VOUNI PANAGIA WINERY LTD

26722770, 26722878, 99453138

Παναγιά, www.vounipanayiawinery.com

KOLIOS WINERY LTD

26724090

Στατός-Άγιος Φώτιος, www.koliosvineyards.com

ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΟ ΧΡΥΣΟΡΡΟΓΙΑΤΙΣΣΑΣ

26722457, 99626642

Παναγιά

ΧΡΥ.ΤΣΑΓΓΑΡΙΔΗΣ ΛΤΔ

26722777

Λεμόνα, www.tsangarideswinery.com

SHOUFAS WINERY LTD

99447424, 99435436, 22442744

Κοιλίνη, www.shoufas.com

ΚΑΛΑΜΟΣ

26723224, 99519268, 99450568

Αμαργέτη

Γεωργνωσία /
Με χρέωση

Γεωργνωσία /
Δωρεάν

Μέγιστος Αριθμός
Ατόμων / Επίσκεψη

Πιστωτική Κάρτα

Γλώσσα Ξενόγνησης

Προϊόντα προς
Πώληση

Χώρος Στάθμευσης
Λεωφορείων

Χώρος Στάθμευσης
Αυτοκινήτων

Οπτικοακουστικά
Μέσα

Χώρος Εστίασης

Επίσκεψη Αμπελώνων

30

80

200

15

50

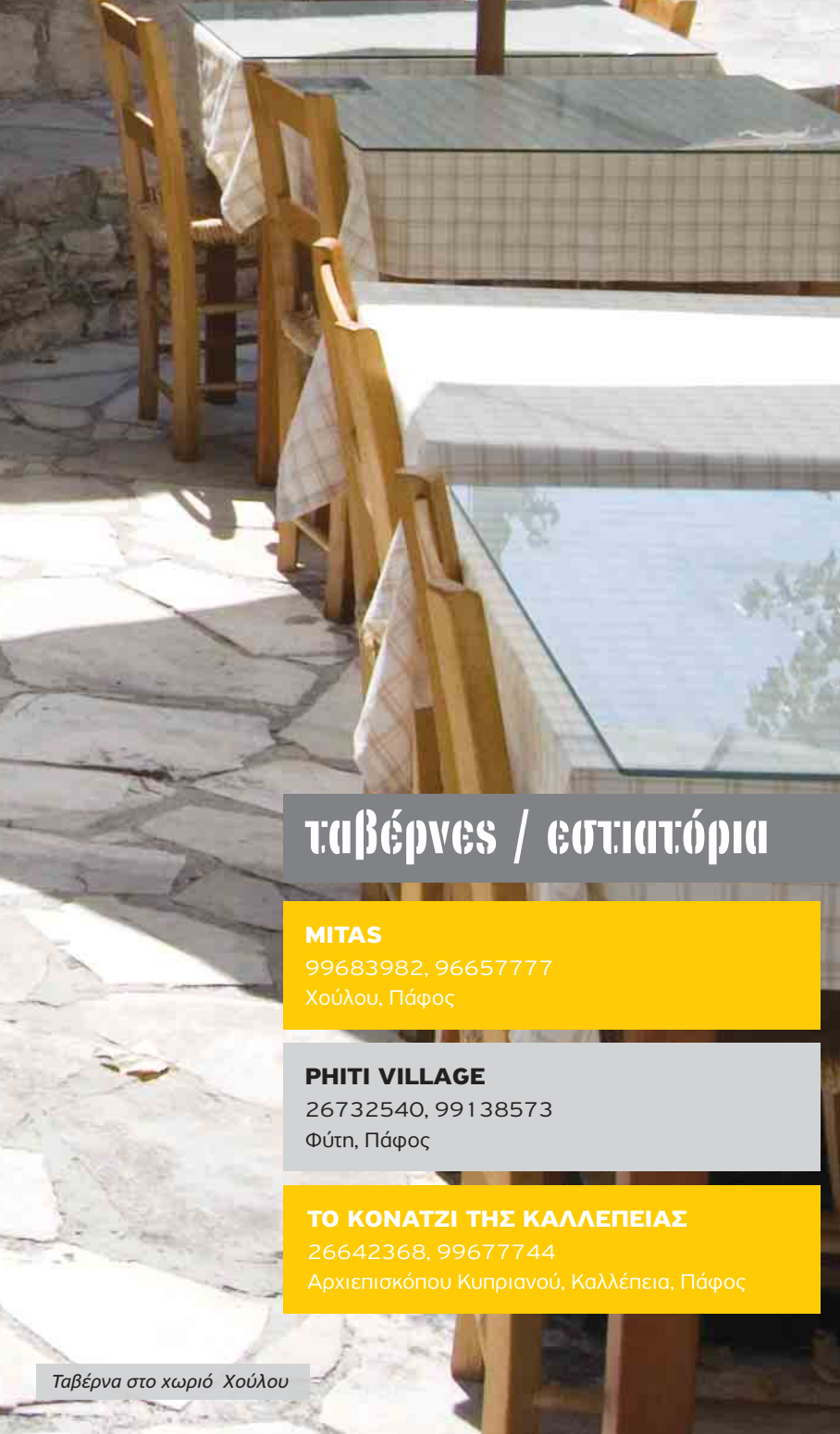

50

50

ταβέρνες / εστιατόρια

MITAS

99683982, 96657777

Χούλου, Πάφος

PHITI VILLAGE

26732540, 99138573

Φύτη, Πάφος

ΤΟ ΚΟΝΑΤΖΙ ΤΗΣ ΚΑΛΛΕΠΕΙΑΣ

26642368, 99677744

Αρχιεπισκόπου Κυπριανού, Καλλέπεια, Πάφος

ΖΩΟΔΟΧΟΣ ΠΗΓΗ ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ

26723212, 99771592

Χρυσorroγιατίσσης 31, Αμαργέτη, Πάφος

APOLLON

26723030, 99632631

Αμαργέτη, Πάφος

Για ελαφρύ
ύπνο...

Αγροτουριστικό κατάλυμα στο χωριό Παναγιά

ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ

ΟΝΟΜΑ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ
Karydhia Cottage	Αρόδες	24634680, 99659928
Sapho Manor House	Δρούσεια	26332650, 99604010
Piskopos House	Επισκοπή	99619146
Samolasi Inn	Πόλου	99626672
Kostaris	Γουδί	99626672
Pinou's House	Γουδί	99547028
Spanos' House	Γουδί	26944833, 99413244
Agios Theodoros Cottage	Χούλου	26722397
Rigena's House	Χούλου	26932581, 99329272
Agrotiko	Καλλέπεια	
Loxandra's House	Κάθικας	26632150, 99608333
Michalis' Anoyia	Κάθικας	99667888
Olga's Cottage	Κ. Ακουρδάλεια	99571065
Amarakos Inn	Κ. Ακουρδάλεια	26633117, 22313374
Konatzi tis Kritou	Κρίτου Τέρα	99403134
Makrinari	Κρίτου Τέρα	26932931
Nikoklis Inn	Νικόκλεια	26432211, 99309279
Archontiko tou Meletiου	Παναγιά	26235011, 99518000
Mouskos House	Παναγιά	99678013
Liakoto	Παναγιά	26935597
Palati of Xylari	Παναγιά	99614673
Stelios' House	Παναγιά	99433094
Chloe's House	Π. Ακουρδάλεια	26952268

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.kotsaris.com

www.kostaris.com

www.paphossunsetvillas.com

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.amarakos.com

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.vasiliasnikoklis.com

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

www.agrotourism.com.cy

Παραγωγή: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού
www.visitcyprus.com

Κείμενα: Πάννος Κωνσταντίνου

Σχεδιασμός: Appios & Metaxas Communications Ltd

Φωτογραφίες: Αρχείο ΚΟΤ

Εκτύπωση: Ι. Γ. Κασουλίδης & Υιός Λτδ

10' 2008

Το έργο υλοποιήθηκε από τον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού και συγχρηματοδοτήθηκε κατά 50% από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΤΠΑ) και κατά 50% από Εθνικούς Πόρους.

Η αποστολή του ΕΤΠΑ είναι:

«Συμβολή στην άμβλυνση των ανισοτήτων όσον αφορά την ανάπτυξη και το βιοτικό επίπεδο μεταξύ των διαφόρων περιφερειών, καθώς και τη μείωση της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών.

Συμβολή στη διόρθωση των κυριοτέρων περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα, χάρη στη συμμετοχή, στην ανάπτυξη και στη διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών, καθώς και στην κοινωνικο-οικονομική ανασυγκρότηση των περιφερειών»

ISBN 978-9963-44-087-0

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ